

Szerkesztőség
és
kiadó hivatal
Piacz. Simonffy-ház a vá-
rosházával szemben.

Ide intézendők a lap szel-
lemi részét illető minden
kérdés, valamint az
előfizetési pénzek, a ki-
adás körüli panaszok és a
hirdetmények. Bérmentet-
len levelek csak ismert
kézekről fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen **naponként**, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve!
Égész évre 10 ft — kr
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy hóra 1 ft —

Hirdetési díj:
Öt-hasábos patitsor egy-
szeri beiktatásért 5 kr. —
Bélyegdíj minden hirdeté-
sért külön 30 kr. — Nyilt-
ter 4 hasábos patitsorért
20 kr.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Csütörtök, február 8.

28. szám.

Budapest. február 6. 1883.

— A közvélemény általános köve-
telését figyelembe vette a Tisza kormány,
s ennek kezdeményezésére megalkotta a
képviselőház az u z s o r a t ö r v é n y t,
mely ma még csak javaslat ugyan, de
a felsőház hozzájárulása s a korona szen-
tesítése bizonyos levén, az ma már va-
lóságos törvénynek tekinthető.

Mik képezik ez új törvényhozási
mű alapelveit? Röviden megmondjuk.
Az uszora fenytőbíróóságilag üldözendő,
de nem azért főképen, mert az uszora
áldozata vagyonaiban az uszora által meg-
károsítottak, hanem azért, mert az uszora
erkölcsellenes bűnös dolog. Az uszora
ismérvét tehát nem a kikötött kamat ma-
gassága, hanem a rozslékűség képezi,
melylyel mások szorultságát vagy ta-
pasztalatanságát kizsákmányolja. — Az
uszora tehát bűnnek az uszorás pedig
gonosztevőnek bélyegeztetik a társadalom
előtt. Ez röviden eredménye azon öna-
pos vitának, mely a képviselőházban
végbement azon kérdés fölött, hogy ha-
tározzon-e meg az uszoratörvény kamat
maximumot, vagy nem. Arra nézve áta-
lános volt az egyetértés, hogy valamit
közvetlenül tenni kell az országban rop-
pant pusztításokat végbevivő uszora el-
nyomására. Már a törvényjavaslat elá-
dója beszélt az uszora boszorkányszom-
bajjáról, melynek megkezdésére a kamat-
láb szabadságának kimondása szolgált
jeladásul. S nem volt egy szó sem,
aki újabb színekkel nem tudott volna
szolgálni kifésztésre azon képnek, mely
a magyarországi uszora minőségét, —
minden borzalomosság dacára is — csak
igen halványan állítja elő. S arra nézve
sem volt véleménykülönbség, hogy azon
visszafordulások, melyek etikai okokból el-
ítélendők, a fenytő bírói foruma elé tar-
toznak.

Ellenben határozottan megosztottak a
vélemények azon ismertető jelekre nézve,
melyek valamelyik tizletet büntetendő es-
lekménynyé bélyegeznek. Míg egyik ol-
dalról egy bizonyos kamatláb-magasság

tullépése állított fel az uszora fő is-
mérve gyanánt, más oldalról azon néze-
tet vitatták, hogy az uszora jellemző
kritériuma azon visszaélésben fekszik, mely
valaki másnak szorultságával, köny-
nyelműségével vagy tudatlanságával üz.
Erős volt e két nézet közt a küzdelem
s kétséget sem szenved, hogy az első
vélemény, mely a törvényjavaslatban a
kamat maximum kiszabását kívánta, nép-
szerűbb volt a másiknál, mely a maxi-
mum kiszabását az általános pénz- s hit-
telviszonyok szempontjából károsnak ítél-
te. S a képviselőház előtt az ország áta-
lános hitelérdeke levén a földolog, az
utóbbi nézet győzött. Kamat-maximum
tehát nem határozott meg, ellenben
feljelentés folytán a fenytő bíró üldözi
az uszort, a feljelentés visszavonása a
bírói eljárást nem alterálja s a feljelen-
tés ideje s az uszora büntényének elkö-
vetése közt, a más természetű panaszokra
nézve érvényben levő elévülésnek helye
nincs. A kocsmaadó tömeges behajhata-
sása csak két-nyolcz forint közt enged-
tetik meg, s e határközt a kiszabás a
megyei önkormányzat hatáskörébe tarto-
zik. Azontul pedig egy határozati javas-
lat is elfogadtatott, mely szerint utasít-
tatik a kormány, oly törvényes intézke-
dés indítványozására, mely szerint bizonyos
kategóriájú kisebb kölcsönzéseknek a vál-
tótálárás képessége eltöröltessék.

Ezek a most alkotott törvény alap-
vonalai. Amily helyesek ezek, legfőbb
kívánságunk, hogy ép oly hozékonyak
is legyenek. Mert nálunk az uszora kor-
látozása nemcsak társadalmi, de fő érde-
kü politikai kérdés is. Ez idő szerint
még mindig a közép és kisbirtokosság
képezi azon alapveket, melyeken a ma-
gyar állam épülete nyugszik, e két osz-
tály adja az épületet összetartó ragasz-
tékot, s ezekből kerülnek elő azon indító
és alkotó erők, melyek a nyilvános élet-
nek irányt és tartalmat adnak. Oly tény-
ez, melyet a legminosusabb okoskodá-
sokkal sem lehet elvitatni, s melyen a
legravaszabb szofismák sem változtathat-

nak semmit. Tény továbbá, hogy e két
osztály megmentésére irányul azon kö-
röknek, melyek a mai Magyarország
fentartását kívánják, minden akarata és
igyekezte s pedig azért, mert tény végül,
hogy éppen azon osztályok szenvedtek
legtöbbet az uszora által. Az országgyü-
lés tehát, midőn az az uszora pusztításai
elő gátat akar vetni, egyuttal, magas ér-
dekü politikai czélt tart szem előtt, a
társadalmi osztályban, melyet az uszora
körmei közül kimenteni akar, egyuttal
egy nagy politikai tényezőt akar meg-
védelmezni.

Lesz-e sikere e törekedésnek? Meg-
vagyunk győződve hogy igen. Maga ez
uszora törvény, s egyáltalán bármily drá-
kói uszoratörvény nem sokat segítene:
de ez csak kezdet s annak a jele, hogy
ez actio megindult; ez actio üdvös foly-
tatást kell hogy nyerjen oly intézkedé-
sek teljes mérvű foganatosításában, mely-
lyek a földművelési és iparérdekek elő-
mozdításával kereskedelmi piacok nye-
résével s általános olcsó és bő hitelforrá-
sok nyitásával a közép és kisbirtokos
osztály anyagi lételet biztosíthatják s föl-
virágoztathatják. Ily intézkedésektől az
uszoratörvény kapcsán Isten segítségével
teljes sikert várunk, mert ami szintén fő-
dolog, magukban az érdekelt társadalmi
osztályban is állandó már a tudat, hogy
az állam minden igyekezte s segédkezése
nem használ nekik semmit, ha csak annak
utját az önségely a szorgalom és taka-
rékosság formájában nem egyengeti.

— Londoni és párisi táviratok szerint
Giers és Kánoky közt megegyezés jött volna
létra a Kilia-ügyben. Bécsi politikai körökben,
— írja a „Nemzet“ bécsi levelezője, — mit sem
tudnak ily megegyezésről. Hogy Parisban és
Londonban jobban tudják, mi történt Bécsben
a mi külügyminiszterünk és az orosz között, az
legalább nem valószínű. Bizonyos azonban, hogy
a Kilia-kérdés első sorban nem köztünk és
Oroszország közt, hanem ezen hatalom és a
nyugati tengeri hatalmak közt lebeg és ehhez
képest megegyezés első sorban ezek között
kelelne egyezésnek létrejönni. A mi hajózá-
sunk főleg dunai hajózás lévén, az a kérdés, vajjon

a tengeri hajók a Szulinán kívül a Kilia-
ra is bejöhessenek a Dunára, bennükét távolról sem
érdekelhet annyira, mint akár Oroszországot,
melynek a Kilia torkolat, akár a nyugati ha-
talmakat, melyeknek a Szuliná kényelmesebb.

— A bécsi miniszteri tanácskozások.
A stratégiai vasutvonalok szükségessége és ir-
ányára nézve teljes egyetértés jött létre a három
kormány között. A kivétel módozataira nézve
azonban az osztrák és a magyar kormányok
még tárgyalandói vannak egymással, és ezek
érdekeiben még előbb a munkálatok egész so-
rozatának kell elkezdeni, melyek mindkét kor-
mány hivatáskörében számosan fordulnak elő.

A függetlenségi párt.

A „Pesti Hirlap“ teljesen beavatott
s a viszonyokkal ismerős kézből közli az alábbi
közleményt, mely híven s tárgyilagosan ismer-
teti azt a helyzetet, melyben most a független-
ségi párt van.

„A válság előidézéseök egyik főoka mi-
denestre elvi természetű.

A párt programja ugyanis szólt állam-
jogi függetlenségről. Ez ala oda bujt monarc-
hista republikánus, forradalmár, alkotmányos
politikus, mindenféle szerst. Maga Mocsary va-
sárnap az értekezleten azt jelenté ki, hogy e
kétértelműségnek köszönheti a párt prestigeét
és szaporodását, tehát ezt a perszonális unio
kimondásával elozlatni nem volna czélzerű.

Ámde a párt nagy része éppen e kétértel-
műséget nem tűrheti. De nem igen tűri válasz-
tások alkalmával a közönség sem. Azért a párt
kilenc-tized része azon határozott kijelentésre
nyerte meg a többséget, hogy ő nem az elzaka-
dásnak, hanem a perszonális uniónak, nem a
forradalomnak, hanem az alkotmányos műkö-
désnek híve. Sokan tehát szédelgének s min-
den esetre titkolódzó, nem öszinte, kétes eljá-
rásnak tekintették kezdetül fogva, hogy maga
az országos párt e kérdésben soha nem nyilat-
kozott határozottan.

De nem nyilatkozott azért, mert M o c s a-
r y. M a d a r a s z, H e l f i s még néhányan
ezt következtetesen ellenézték. S ellenézték
főleg azért, hogy Irányi Dánielt, ki a kétértel-
műséget határozottan elutasítá — a pártkör
közletékéből kiszoríthatassák. A nevezett férfiak

— Hogy akarta, hogy megmentsem? Ugy

hogy vegyem magamhoz, — ha ha ha! —
Egyik férfitől a másikhoz. Furcsa egy utat vá-
lasztott magának a megmenekülésre, ha ha ha ha!

A Baktay édesded nevére mindig job-
ban átharapított Perczénre, Perczénről a házi
asszonyra, hogy az éves félbe maradt, és egyik
jobbán hánytá magát a székben, mint a másik.
Ha az ember egyszer benne van a nevetési in-
gerben, akkor egy prusztentés is elég, hogy ha-
látra kacagja magát.

Azt kérdeztem tőle, — folytatá Gáb-
ris szabadkozva, és könyves szemekkel, hogy
mi véleményed tápiál felőlem? ha ha ha! — s
ő arra azt felelte, — ha ha ha! — hogy ha
ha ha! — igen becsületes kinézésem van, —
ha ha ha ha ha ha! . . .

Es a három tagból álló társaság csakugy
dullongozott a nevetéstől, s nem esékely idő kel-
lett hozzá, hogy Gábris előadását folytathassa.
(Folyt. köv.)

Petőfi Sándor urnak Debreczenben.

— Arany János levelezése Petőfivel. —

Arany Jánosnak Petőfihöz irt rendkívül
érdekes leveleit közli egyfolytában az „Egyet-
értés.“ A nagy költő lelkeinek öszintébb és
tisztább visszaszorgásai e leveleknek aligha
lehetnek bármely művei. E levelek között van
néhány, mely reánk, debreczeniekre kiválóan
érdekes, amennyiben azon időben irattak Pe-
tőfi Sándorhoz, midőn ez, mint honvéd százados
Debreczenben verte a hazafias lyrát.

A levelek következőleg hangzanak:

*
Arad, november 7. 1882,
Vitéz kapitány Uram!
Ne legyen a te szíved kétségbe eséssel
teljes, mintha leveled elveszett volna s én ta-
lán már irnám is az epost;

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy asszony, a kinek bogara van.

Regény.

Irtá: Tóvölgyi Titusz.

(33-ik folytatás)

XVII.

A Gábris elszéklése.

— És neje! — kiáltá Zsuzsika, egészen

megfeledkezve neheztelési szerepéről; — és neje

üres szobákban lakik. Hallotta már hogy . . .

— Hallottam mindent, — szólt Gábris,

kezével hallgatást intve, igen jól tudván, hogyha

Perczén veszi át a szót, hát akkor éjfél előtt

nem lesznek kézen, ámdé Bertát illetőleg tu-
dott is mindent, sőt talán többet is, mint Pe-
rczén, mert hazajövetel óta folyton figyelemmel

kíséri a szerencsétlen asszonyt, — majd a Sze-
recsenét illető véleményemet is elfogom mon-
dani, — ha nem lennék unalmas, édes Zsu-
zsikám.

Mely kérdésre a Perczén élénk figyelme

válaszolt, Baktay pedig folytató:

— Az alatt, még ott voltam, legalább is

nyert negyven ezer forintot.

— Jézus Mária! — kiáltá Zsuzsika, ke-
zeit összecsapva, persze régen feledvén, hogy

még neheztelt is valaha. — És szegény neje!

— Hanem utolja felé, aligha nem veszté

teni kezdett, mert a miat egy este otthon pi-
pázgattam, hát egyszer csak, igen lassan meg-
kopogtaták ajtómat. Magyarul kiáltám, hogy:

szabad! — És az ajtó megnyilt. — Ha ha ha!

— kacagott most Gábris Perczéné szeméi közé,
melyek majd kiugrottak a kíváncsiságtól.

— Nos? Mit gondolt hogy ki lépett be?

— Szerecsen! — kiáltá hirtelen a kér-
dett, —

— Ha hó! — Egy kissé „höher.“

— Talán Benesné?

— Ah! — Litszik Zsuzsikám, hogy ta-
lentuma van az éfélekhez.

Igen is. Benesné volt az, aki belépett.

Még pedig hogy! A franciaia esaszárné nem

nézhetett volna ki különbül. Volt rajta egy

olyan ruha, amely testvérek közt is megérhe-
telt . . . En bizony nem tudom, hogy mennyit.

— mondá rövid gondolkodás után az elbeszélő,
— nem értek hozzá, de annyit tudok, hogy

olyan ruhát nem láttam még.

— Selyem volt? — kérde Zsuzsika, s

tekintete oly merev mozdulatlansággal feszült

a Gábris szájának, mintha a szem sugarain

borgok lettek volna s a feleletet azokkal igye-
keznek napvilágra buzi.

— Különb lehetett az még selyemnél

is, — válaszolá Baktay, szantszándékkal inge-
relve Perczén kíváncsiságát.

— Pényes volt? — kérde az.

— Nagyon pényes volt. Soha olyan fé-
nyes ruhát még nem láttam.

— Talán atlasz volt?

— Lehet, hogy az volt, ámdé akár mi

volt, elég az hozza . . .

— Csak még egy kérdésre feleljen kérem,

— vágott közbe Zsuzsika, — fodros volt e?

Mert a párisi divatképek fodros ruhákat mu-
tatnak.

— Akkor bizonyosan fodros volt, — de

a részletekre már nem emlékszem. — Szóval

pompás volt, és ugy nézett ki, mint egy her-
cegnő, ékszerektől ragyogva.

— És szegény Bertá! — sohajtott föl

Perczéné. — Aztán mit akart önnél ez a

szemt —?

— Azt akarta, hogy mentsem meg az

elsültyedéstől. — Ha ha ha! — kacagott

Gábris, hogy reszketett bele. — Azt akarata

az — folytatá, szeméit töröggetve, — s kezdet-

ben azt hívém, hogy apácának néz. Ha ha ha!

— Es már restelleni is kezdtem a dolgot, míg

egyszer csak kirukkol, hogy már régen ismer,

és tudja, hogy nőlen ember vagyok. Gábris

az ember szóval, fontos figyelmeztetéssel emelé

fel mutató ujját, miként Perczén érte meg,

hogy még sem apácának nézett, — amely

elismerés, — ugy mond, — nem kis megnyug-
tatásomra szolgált; és igen megtisztelt me-
magamat.

Képzelted, hogy az étkezés ez alatt igen

lassan folyt, Gábris ki sebes evő volt, igaz

hogy mint a gölya, egyszerre lenyelt egy fa-
latot a nélkül, hogy ragta volna, ámdé az idő-

köz egyik falatnak a szájába tevésétől a má-
sikig volt igen hosszú, mi alatt Zsuzsika ön-
tudatlanul ugyan, de folyton mozgatta száját,

akár volt abban valami, akár nem, a házi ass-
zony pedig hianys fogállománya dacára is

elég kényelmesen fogyasztotta ételét, melyből

mielő többet szokott magához venni, azon felül

még a Zsuzsika és Gábris megfigyelésére is

jutott idő, előbbinél még a hajszálakon is ész-
revehető kíváncsi ág és roppant érdeklődés

mulattatta őt, míg utóbbinak előadása egész

gyönyörrel tölté be, s látszott rajta, hogy a

Gábris humoráról igen sokat tart, s ha bár

meg nem nevetett is minden szót, szeméi

ragyogtak, s arckifejezése tenusitá, hogy fi-
lángszével egészen elvan telve.

— Az elsültyedéstől megmenteni, — ka-
czagott Gábris folytonosan, — epen jó helyre

jött, Na hiszen, ha olyannak nézett, ki arra

való, hogy egy neki indult nő, az elsültyedé-
stől megmenten, akkor nagyon gyönyörű egy

csodabogár leneték. — ha ha ha . . .

— És hogy akarta magát megmenteni?

— kérde Perczéné szünetű nevetve, noha tar-
fózkodással, pedig ugyancsak szeretett volna

kitörni, miután Gábrisnak saját magára tett meg-
jegyzéseit igen nevetetőknek találta.

vezérkedési passziója s kislelkűsége Irányit nem tüherte meg a pártnak. Kilenc év óta négyszer próbálkoztak már sokan ezt a helyzetet javítani, de ama férfiak konokaságán mindig megtört minden kísérlet s a párt nagy többsége félvén a szakadást s az örökös benső egyenetlenségtől, inkább elejté Irányit s inkább tűrte a kétes helyzetet, mintsem Moesárinak, Madarásznak s társaiknak engedelmességét kitérésre juttassa.

Most az ifjak elvégre határozott nyitással jelentik ki közjogi felfogásukat. Kimondják a perszonál uniót s tiltakoznak minden forradalmi minden zavargó velleitás ellen. Ezzel Irányi nának megnyitnak az ut belépni a pártba, de az „öregék” éppen csak ezt nem óhajtván, inkább szakadásra engedik jutni a dolgát, mintsem a párt kétértelmű álláspontját tisztazzák.

Ez az egyik főok. A másik is ilyen, részint elvi, részint személyi természetű. A párt a maga közjogi állásában megengedte, hogy tagjai közt reakcionáriusok, demagogok, esőkönyvesek, rendező elemek stb. foglaljanak helyet. Ebből következő aztán, hogy a párt reformkérdésekben sohasse tudott fellépni erősen s a kezdeményezést kénytelen volt átengedni a kormányának és a megsértett ellenzéknek, mert a maga kebelében erős versengés nélkül sohasse tudott egyetelműségre jutni s ha jutott is, tagjai nem respektáltak a pártkör megalapodását. Így so dörögött bele a párt az antiszemita reakcionárius aramiatába is s így szövetkeztek a párt egyes tagjai kint a kerületekben még utramontauokkal is.

A pártnak ifjabb s munkára és reformokra képesebb elemei ezt nem tüherték tovább. Ezért követelték a szabadelvű irány változtatást megújítást, s ennek még szigorú párfegyellemmel is biztosítását. Az „öregék” azonban erre sem voltak hajlandók.

Most az „öregék” külön zárt körben tanácskoznak Moesárinál, Miben fognak megállapodni: az meglátjuk rövid időn, de legkésőbb a jövő vasárnap, a mikor az „ifjak” javaslata a kör előtt tárgyalatni fog. Irányi tökéletesen távol marad az egész mozgalomtól s minden befolyását a szakadás megállítására használja fel. De ezért előre látható, hogy a szakadás be fog következni.

Es pedig be fog nem annyira az „ifjak” mint inkább az „öregék” akaratából. Az a nyilatkozat, melyet a „Pesti Hírlap” is közölt hétfőn, semmit sem tartalmaz, mi a párt felirataiban sokszorosan ki nem mondottat volna, de azért az valószínűleg még se fog e fogadtatni.

Es pedig ezért nem, nehogy Irányi valahogy a függetlenségi pártban helyet foglalhasson.

A kaszáli kérdéshez.

I.

Debreczen febr. 8.

(*) Ha olyan ember — ki az önhaszonos és kapzsiság vágyán kívül al, ki a má-

sok jogait s tisztelben kívánja tartani, higadnan elolvassa a különböző „kaszáli birtokossági felügyelő” emlékiratait, melyek a „Debreczenbe” közlők, s ha erre ráadásul figyelemmel beletekint azon ideiglenes szerződénybe, melyet 1855, 1856 és 1857-ben kevés kivétellel éppen azon kaszáli birtokosok írtak alá, — magukat és Debreczen város polgármesterét kötelezőleg, — kik most az emlékiratot aláírják, önkénytelenül toln eléltük azon kérdés, mikor állottak a kaszáli birtokosok a jogosság terén, 1855-be, vagy most?

Ha legalább egy generációt már túléltünk volna, ha az unokák apáiknak, nagyapáiknak eslekedtetét jogfeladatnak, eszteleneknek tekintenék, és ezek késztették és írták volna alá ezen emlékiratot, nem lehetne rajta oly nagy gon csodálkozni, mert hiszen az unokáknak már nagyon gyakran igen csekély az apa szerzeménye, s ebben a papiros világban könnyen elpazarolja a könnyen kapott apai jut: az elérhetetlenért, de hogy azok igyekezzenek az 1855-be megkötött ideiglenes szerződmény jogerejét meggyengíteni, kik azt akkor aláírják, s kiknek egyedül éppen ezen okmányon alapszik birtokjuk, ez csakis a — felzaklatott szenvedélyeknek — nem akarom mondani kapzsiságnak — de mindenesetre túlkifejtett birtoklasi vágyának róható fel, mely birtoklasi vágy és felzaklatott szenvedély már odáig készíti az emlékirat aláíróit, hogy daczara az emlékiratba is kifejtett közös birtoklasi viszonyt most már képes lenne néhány kaszáli birtokos — kik némely részben nem is debreczeni lakosok — a többi, 3000 meghaladó házzal bíró polgártársainkat az erdőbői joguktól megfosztani, s az általuk birt 3948 boglyas kaszáliért fizetett 165,816 frtért több millióra menő birtokot csak úgy szőrmentében elfoglalni.

Azt hittuk, hogy ha azzal a vagyonnal őket megkínálták volna, nem fogadják el, nem először a város mint testület, 2-or polgártársaik iránti tekintetből, és 3-or mert azért a kevés pénzért talán egy kissé maguk is soknak találnak a birtokot. Az emlékirat azonban mást beszél, — hát bizony mindent akarunk; nem ros szuszus; Monostoron van 14 kaszáli birtokos, ezek megosztóznának Monostoron, a Paczon van 23 ezek a Paczon a Guton 83, és így tovább, bizony ezekből a birtokokból szép porció jutna egy-egy embernek; de hát a könnyen gyűlt vagyonon ritkán van isten áldása, s éppen ezért Debreczen város összes közönségének kötelessége öröködni, hogy annak egy-egy tagja a közönség vagyonából nagyon birtelen fel ne gazdagodjék.

Jól tudom, hogy ez a kaszáli kérdés most darázs-fészék, s háladatosabb munka volna orditani az ordítókkal, s jobban kifizetné magát talán nekem is, ha a vagyak hurjait stigmatálnám; hanem már az nekem megörögzött szokásom, hogy meg a darázs fészket is megbolygatom csupasz kézzel, és széthányi töreksem, csakhogy polgártársaimat a „darázsceipéstől” megóvjam, s bízom abba, hogy a legvérmesebb kaszálbirtokos polgártársam is meghallgatja az ellevevéiményt és százszor meggon-

(Küldözim: Petőfi Sándor honvéd-százados urnak a 28 dik zászlóaljand.)

Debreczenben

Telegdy Lajos könyvtáros urnál.

Schweinhausen, jan. 26. 1849.

Sándorcsám!

Ha mindennek előtte való és ennek utána következhetendő leveleidet peccátelemtől hagyatad volna is, csekély egyéni véleményem szerint egy kis ildomoság volt vala föléd, legutolsó leveledet, mielőtt azt utnak indítanád, körülnézni és lepecsételni. Ugy van barátom, azon levelen én nem a szokott P. S. betűket, hanem a szalontai kir. postahivatal koronás peccéjét s e szavakat találtam: peccét nélkül érkezett. Hajlandó vagyok hinni, hogy te ezt éppen nem különzködsédből, hanem affele genialis feledékenységéből tetted, mely bibád ezennel komolyan megrovatik.

Már a mi a level érdemét illeti, ha ugyan abban valami nemű érdem lappang) nem szükség megimnom, hogy azon kívánságoknak, mi szerint nőmet hozzátok elvigyem, eleget nem tettem, mert hisz akkor, ha eleget tettem volna, nem levelet, hanem egy pár testet és lelket (ami tulajdonképp csak egy) kapnál in natura, de azt még is meg kell emitenem, hogy eleget nem tettem. Okaimat szóval lehetne csak elég bőven elsorolni, annyit azonban írhatok, hogy jó magam most is meg a szobát örzöm, nem pedig két izbeni utazása után megtanulta mi az háziaszszonyok hajlékát, hosszabb időre elhagyni, a mennyiben a debreczeni és pesti utunk alatt a család és cimborái által tetemesen meglapattadtunk, s hogy még jobban meg nem lopattunk, (miután szekrényünk is fálverett) azt csak a tolvajok generositásának és loyálitásának köszönhetjük. — Azonban a földolog nem az, hogy

dolja, míg egyszer a prókator csapatába beleugrik, ezért fogom megpróbálni az emlékiratba foglaltakat a maga értékére leszállítani.

Uj francia cabinet.

Parisban a következő miniszteri lajstrom kering: Ferry kormányelnök és külügyminiszter, Fallières belügyminiszter, Waldeck-Rousseau — igazságügyminiszter, Campenon hadügyminiszter, Coué vice-admirális tengerész miniszter, Tirard és Coehery megtarják tárcájukat.

Arago szintén vonakodott elvállalni a külügyi tárczát.

Fallières, mondják, nem fog több kísérletet tenni miniszteriumának kiegészítése végett, hanem megvárja a senatus szavazatát. Ha a senatus elvei a trónkövetelőkre vonatkozó törvényjavaslatot, Fallières lemond és Ferry fog megbízatni, hogy az említett férfiakból miniszteriumot alakítsion.

Fővárosi csevegések.

(Karneval haldozik. — Loos-pócs a jégén. Nemes ellenfélk. — A harlekin párt. — Halmi beteg. — A Walzerkönig. — A városi ház megnyit. — Liszt Ferenc.)

Budapest, febr. 5.

Mire e soraim nyomda festéket látunk (!) beküszódtött a bört. Az ideai farsang rövidlett volt, — fészavirág, mely pajzánkodva sütkérezik a víz felszínén és alig elvezi életének gyönyöreit, mar is lebul és elvész a végtelenben. Szegény fészavirág, szegény Karneval! No de az utóbbi meglepéssel tükintet vissza rövid dicsőségének elmúlt rövid napjaira. Elmondhatja Don Carlossal ellenkezőleg, hogy tett valamit a hallhatatlanságért. Igen: tett és kitűnő emondani, hogy mit mindent tett vagy inkább elkövetett? — Vonuljon vissza békében, ne habogassa őt bántó szavunk hiszem: de mortuus mi nisi benno — és hamvai hozzanak békét, muokás nyugamat és örökös meglepédsé!

Mindenhol bajt! A verőfényes napok áldozata a jégpálya. Tegnap mir a csarokk ajtaját a következő hirdetés ékteleníté: „A pálya ma délután zárva marad! Ezer és ezren önzönlöttek a sugárton végig ki a város igetbe, a fogatok négyesores egymásutánban hajtottak ugyan e czél felé és tömörültek a városiiget előtti téren és sétányokon egy tömeggé. Ott sétált a nép között a Koburg pár, mint mindig a banulás méltó tárgyai. Ott sétált a főrangú családok mellett, a pénz- a szellem arisztokratáknak belathatlan tömege. A udrás Gyula gróf Széll Kálmánnal haladt végig a sugárton, komoly beszélgetésbe merülve.

Tehát bekövetkezett a szakkadás. Nem csoda, hiszen oly független ötlesekkel volt egybefűzve e harlekin-ötleték melyet: függőlen pártnak neveztek el, hogy a különböző színészeti foszlányok szakadását biztosan várhatuk. Personal-uniós, önálló, semitikus és antisemitikus foszlányok, míg együtt voltak füve neveséges ruhadarab volt, de így meg egyszerűen — foszlány lesz. Bizonyára emondtak a független párt tényezői a mit mondtok hajdan egy száz pártvezér Schill hogy: jobb egy reméletes veg, mint egy végtelen remélet!

Művészetünknek is nagy a vesztesége, — de — istennek hála — csak ideiglenes, ha nagyon nagyon hosszú tartamú is. Nemzeti színészettünk egyik kiűnösége Halmi Ferecz teljes egy évre visszavonult idegrázó működéséről. Elment Olaszországba hogy rocsolt egészségét visszanyerje. Vissza fogja nyerni, hiszük és reményjük: hiszen ezek ohaja ez és a mit

mi történjék a két hét után. Tehát térjünk a földologra.

Hogy kedves komámasszony és kisdédánálunk, míg a vész minket is el nem sodor, kitéphető szives apolasban fog részesülni, erről szó sincs. Régen megszoktuk már egymást úgy tekinteni, mint egy családost s a mi miénk az titek is egyszermind s viszont. A mi a költözködsé módját illeti, ha Petőfi Sándor, akkor midőn neje utazható állapotban leend, meg Debreczen magas kőtálat közt dégal, akkor ő fog bizonyosan Szalontára szánkázni. De ha már akkor ott nem lehetne? Várjunk csak!

Ha nincs Debreczenben oly meghitt embered, kinek örökösödés alatt nőd a kellemetlen utat megtehetné. Megírod öcsém, bizonyosan a napot, melyen tu Debreczenben maradnia nem szükséges, és ha csak inamat bírom — vagy rectius — az inaim engem bírnak, akkoron bemegek illetőleg bemegetyünk. De mint hogy igen szeretnék tegedet még egyszer s talan utoljára Szalontán látni, ezen esetet (hogy t. i. én menjek a kis komámé) tódd szükségtelesség az által, hogy maradj egy pár nappal tovább Debreczenben (s miért nem lehetne ez?) és hozd el magad, mihelyt veszély nélkül lehet. — Ha jó ut (páne szánt) lesz, Szalontára jő, mint ez a mappa bőlesen megmutatja. De ros utban világért sem tanácsolom ez utat, anél kevésbé, mert fogadót sem talál az ember rajta. Ergo okosan. Mindzáltal nem tanácsolnám, hogy szállástokat Debreczenben felmondjatók, vagy potom áron kiadjatók. Mégehet barátom, hogy tavasz előtt még innen is futnunk kell, s ily esetben az arab rege szerint az lenne jó, ha az embernek mind a városban volna egy háza, Arad s az

anyian ohajtanak, teljesülend is. Hiszen Szigeteti bácsi is üdvözletet hozott Réti komától, azért még is itt van közöttük és élvezik páratlan művészetét. Halmi is vissza fog térni közibek és el fogja mondani a nemzeti színház híres udvarán elményeit: „Tudod mikor Florenzben jártam, betegeskedtem...”

A nagynevű „Walzerkönig” Strausz eljött, hogy a népszínház tábora élén vezényeje a „farsza háboruját”. Ez a háboru aztán nem volt annyira „farsza” mint kedves volt annak igéző vezére Palmai asszony. Azt hiszem az ő tábora nem egy „önkénytes” esküdné fel!

A budai városi ház „megrendszabályoztatása” után ismét megnyitja kapuit, Byoninnak ismét kedves otthonukba a tipikus műbarátok és élvezik a „nemzetiek” páratlan művészetét. A ki ismeri e kis színházat, az ő rendez látogatásával, az felfoghatja mily nagy az öröme és Buda kis közönségének.

A zongora- király Liszt Ferenc z lemondott volna tehát végképen hódításairól? Valóban nagy veszteség a művészetre nézve hogy ő nevezni magát „invalidusnak” holett művésztése semmi csorbát nem szenvedett még. Azok mondják akik hallották legutóbb magánestélyeken — mint a napokban Gassl énekes termében — hogy ép oly hataóssal, annyi tűzzel, annyi ilhettésséggel játszik, mint játszott művésztése fénykorában, hogy csak a művészt tulszerényesége az mi művészteti invaliditását fedeztette fel vele. „A tap”, az elismerés, jól tudom, az ő reg Lisztet és nem a művészt Lisztet illeti. — és lám a mit „jól tudni”, vél azt általában nem tudja, a veterán művész. — Vajha meggyőződöttne magát állításuk, valóságáról.

Király Imre.

Fiuméből.

— Fiume Debreczenbe. A „Fiume” értékesítése szerint a debreczenieknek minden törekvés oda irányul, hogy a fiameiek szives vendéglátását viszonyozhassák. A mozgalom ez irányban már meg is indult, s az esetre ha a fiameiek csakugyan meglátogatnák a híres a földi magyar várost, nemcsak a debreczeniek, de a nagyváradiak is magukéva óhajják tenni a fogadtatás ügyét. A fiumei regiciorialis bizottság tagjai bir szerint már kitálatba helyezték, hogy budapesti időzéstük a kalmiból előlátogatnak Debreczenbe. Nem valószínűtlen, hogy a jó példa vonzani fog, s Fiume a tavaszszal utnak fog indulni Debreczenbe.

— Arany-ünnepély Fiumében. A fiumei állami elemi leányiskola igazgatónője Lajos Károlyné által az Arany-szobor javára rendezett ünnepély a várakozozsan fellé sikerült. Az ünnepély a belügyminiszterium által engedélyezett sorsjátékkal volt egybekötve, melynek nyereseménytárgyait az iskolai leányöndevédek által készített gyönyörű kézi munkák képeztek. Az estély a kir. állami főgimnázium nagytermében tartott meg mely ez alkalommal a legjobb izléssel volt fűdiszítve. A hazafias ünnepélyen legutóbb fiumeiekből álló díszes közönség jelent meg. A sorsjáték tiszta jövedelme 170 frtot tett ki.

A fiumei díszítőegylet bálja, melynek jövedelme lovag Frankovich Lajos egyéti előök indítványá folyán a győri arvizkarosultaknak lett szánva, egyike volt a farsangi idény legsikerültebb mulatságainak. A bál az iparoskör helyiségeiben tartott meg. Az első négyest száznál több pár táncolta. A meglolent nagy számu szép asszonyok s leányokon kívül ott

Erdélyi szélek, különösen Hunyadmegye, hívó az Urbán vert serege állítólag vette magát, innen nincs távol, nemzetörségünk Bihar széleén örökdiu ugyan, hogy valamely beittést Zaránd felül fentartozon s megakadályozzon, azonban, amár teljes bizodalom van a nemzetörségi példás vitéségekbe, nem mervén mint bizonyost jóslani, hogy még e télen, a még eddig szűz Bihar délkeleti oldalát meg nem szepösítüi az ellenség nyoma, annál inkább minthogy az egész idáig terjedő olátságban folytonos támaszt és gyarapodást talál; s Arad metalan elfoglalása után (honnan most semmit sem hallani) a Várad vagy Debreczen felé nyomuló ellenségnek éppen torkában vagyunk. — Azért öcsém jó lesz a debreczeni szalást, ha nagy áldozattal nem esik, fentartani, hogy szükség esetére mi is mindnyájan oda menekülhessünk.

Ezt azonban ne gondold, hogy elijesztés végett irtam. Önzésből irtam barátom, hogy ha Debreczenbe futnom kell miről már komolyan gondolkoztam, szállásom et quidem ingyen szállásom legyen.

Szakaszsz idöt magadnak öcsém, és pótdó ki nekem azou három hírlap hírlapnyát, melyekre előfizetem, a melyek betűit nem tudom mikor fogom olvasni. Rettenetes helyzet! Jó hírek, leverő hírek, enyhítő hírek, agyonütő hírek — ez mindig így megy. A táboral is követelem told, hogy minket (már minket és titek) folytonos ujságokkal tarts, különben az szonnyu bizonytalanság miatt rákásra halunk. — És most áldjon meg a teremő. Jőjj magad és minél előbb... már csak azért sem igérem meg, hogy én megyek el, az az, hogy már én lá, imádtott barátom.

Arany János. Küldözim: Petőfi Sándor honvéd kapitányak Debreczenben, Színház-utca 2555 sz. verény mellett.

voltak gróf Szapáry polgármester családja niszteri tanácsos, Krokas az itt időző br egylet tizedik évford barátságos lakóival Fletzer Ferenc városi vezényeje gróf Z kormáyzót, kit Fiumcsi megalapítójának te mondott felköszöntőt, Gyoz Fiuméra. Frank Szapáry Géza kormán év alatt oly sokat tő A győri árvizkarosult 150 frt és 53 krt tes

Irodalom

— Mándoki szín elől Szombathelyre m fogja a teljes helyre ujra megkezdni félb — Halmi bet ba utazván, Chevrill regény-ből, Ujházi a mit nem f-lethette

— A koldus diás res operettjét a jövő k lábán. — Megjelent a ság hetiközönségének 5 trualommal; Mit csinés? Elbeszélés írta: Ambrogio, (Guisepp) Antalló. — Ösi veritay Dezső. — Ösein György Aladár. — Sz zöművészet, vegyesek, 8 frt, félre 4 forint

Megjelent az „A (Ista Knorr Alajos, ki dapesten a nemzeti sz 30 kr.

— Rózsavölgyi vari zeneműkereskedő ható Merker Andor legujabb szerzeménye. melyek mai napigban nem esinos kiállításava jaisi dallamával a zo legjobban ajánlhatjuk, annyira népszerűvé lett Coburg Luiza ajánlva, ki az ajánlatot gadtá és a fiatal szerző fejezte ki elismerését.

Napi

— Tájéko

Naptár: febr. 9. — R. E. Prot. Apolin. — Görög egh. a. Izr. Jonathán p. ny. 5. 6. 12 p. — F ny. 7. 6. 52 p. Színház: Ma „A szerelem család.”

Muzeum nyitva áll a 10 órától 12-ig. Városi tanácsal esztendőnk a városi esztendőnk a városi e. 10 órakor a városi Dalár egy let évi közg d. b. Alfeldi takarékpénztár d. e. 10 órakor (ajánl) Iparigyesületi tak. és febr. 25. d. e. 10 órakor termében. Tombola estély. A k estélye a „Biká-ban” Felolvasás iparos ifjak Szántóssámmal ur által

— Gróf Teleki S

vonattal utazott el város idözött itt, s mint mindig mesen taláta magát. La lemes tárcza a czikk melyet szombaton fogu tárcza egy debreczeni cz 36 év előtt volt a Fehér a híres Boka Károly ren hivjuk olvasóink figyel mánra.

— A házulajdonost hogy a katonatarts meg házán a jegyzőki hivatalba jelentkezhettek, apntul e — A helybéli ev jövő vasárnapról kezdve előt 10 órakor kezdetik. a delutáni isteni tisztelet las hitelvei fognak magya

— A gószalom o helyisége, és a külső átal, a tüzöltő laktanývá — A színház köré szony „A kis szórak dása után néhány vendégj Aradi Gerő színházgatóho vendégjátékát után halad tés zleány” operette. nulkak és „Drama a te s „A szamárbőr” lát szüretkörtől. Előkészülte d us g a d a g p a r a s z melyet Krecsányi egészen alkalmaz színpadra. — valószínűleg még egyszer gyermekesereg nagy öröme tésés is e kezett a színház

eszlend is. Hiszen Szil-
ozott Réti komától, azért
és elvezük pártlan
szá fog tért közibük
nemzeti színház híres
dúd mikor Florenzben
"Zerk öni g" Stranz
táborá élén vezényeje
a háború aztán nem
aut kedves volt annak
asszony. Azt hiszem az
kénytes esküdné fel
megrendszabályoz
tja kapuit, Bayouinak
a tipikus műbarátok
pártan művészetét.
zat, az ő rendes látó
mily nagy az öröme
k.
iszt Ferencz le-
képen hódításairól?
a művészetre nézve
"invalidusnak" holett
sem szenvedett még,
ották legutóbb magán-
pokban Gassi énekes
gy batakonnal, annyit
jatszák, mint játszott
hogy csak a művészt
művészeti invaliditását
pap, az elismerés, jól
és nem a művész
a mit "jól tudai, véi
a veterán művész. —
magát állításuk, valj-

voltak gróf Szapáry Géza kormányzó, Ciotta
polgármester családjával, Vallontsi Antal mi-
nisteri tanácsos, Kronavetter ezredes, a tisztí-
kar s az itt időző brazilai tengerészcsapat. Az
egylet tizedik évfordulóját a bált követő napon
barátságos lakomával ünnepelte meg, melyen
Feltzer Ferencz városi képviselő lelkes szav-
vakban elterelte gróf Zichy József volt főme-
kormányzót, kit Fiume a tüzeltő testület erköl-
csi megalapítójának tekint, majd Magyarországra
mondott felköszöntőt, mely jótéveső napként ra-
gyoz Fiuméra. Frankovich Lajos lovag gróf
Szapáry Géza kormányzót éllette, mint a ki tiz-
ev alatt oly sokat tén Fiume felvirágoztatására.
A győri árvízkarosultak részére jutott összeg
150 ft és 53 krt tesz ki.

Irodalom és művészet.

— Mándoki színtársulata, mely az árvíz
elől Szombathelyre menekült, jövő szombaton
fogja a teljesen helyreállított győri színházban
újra megkezdeni félbeszakított működését.
— Halmi betegségé miatt Olaszország-
ba utazván, Chevriál báró szerpét "A pári-
regény"-ből, Ujházi adta helyette, s noha Halmi
nem feleltethette, szép sikert aratott.
— A koldus diákok Millecker Károly hí-
res operettjét a jövő héten adják elő a népszin-
házban.
— Megjelent a "Koszu" a Petőfi-társá-
ság hetiközlönyének 5-ik száma a következő
teralommal: Mit csinál örömhöz Daskó Dé-
nes? Elbeszélés írta: Jakab Odón. — Sin,
Ambrogio, (Guiseppe Giusti költeménye) Rádó
Antalól. — Őzi verőfény, regény írta: Mar-
gitay Dezső. — Őseink, mint népmádók; írta:
György Aladár. — Színházak, irodalom, kép-
zóművészet, vegyések. Előfizetési ára egy évre
8 ft félére 4 forint, negyed évre 2 ft.
Megjelent a "Ünügyvéd" 18 ik füzet.
(Ista Knorr Alajos, kiadja ifj. Nágel Ottó Bu-
dapestben a nemzeti színház bérházában.) Ara
30 krt.

— Rózsavölgyi és társa m. kir. ud-
vari zeneműkereskedésében megjelent és kap-
taló Merkle Andor "Luzia Gavotte" című
legújabb szerzeménye. E francia ilemtáncz —
melyek mai napságban oly ritkán iratnak —
mint esinos kiállításával, ugy bebizelgő könnyed
jaiszi dallamával a zongorázó közönségnek a
legjobb ajánlhatjuk, mert méltó pendantja az
annyira népszerű lett Stefania Gavotténak. A
mű Coburg Luiza kir. hercegnőnek van
ajánlja, ki az ajánlatot a legszívesebben to-
gadta és a fiatal szerzőnek külön kihálalga-
sonezte ki elismerését. Ara 80 krt.

Napi hírek.

— Tájékoztató. —
Naptár: febr. 9. — R. kath. János 5. sz. sebe. —
Prot. Apolin. — Görög-ország (febr. 28.) Ercem
egy b. Izr. Jonathan. Nap két reggel 7. ó. 18
p. ny. 6. ó. 12 p. — Hold két reggel 7. ó. 41 p.,
ny. 7. ó. 52 p.
Színház: Ma "A szerelem iskolája" holnap "Stomffay
család".
Museum nyitva áll a főiskolában minden vasnap
10 órától 12-ig.
Városi tanácsülés minden héten hetfőn és
csütörtökön a városházán.
Ipar és keresk. bank közgyűlése febr. 25-én d.
e. 10 órákor a városháza nagytermében.
Dalláregylet évi közgyűlése febr. 18-án a zené-
dében.
Alföldi takarékpénztár közgyűlése febr. 19-án
d. e. 10 órákor (saját helyiségében.)
Ipari egyesületi tak. és hitelintézet közgyűlése
febr. 25. d. e. 10 órákor a városháza kis tanác-
sában.
Tombola estély. A kereskedő testület tombola-
estélye a "Bika"-ban febr. 17-én.
Felolvásás iparos ifjak önképző egyesületén Dr.
Szántó Sámuel ur által febr. 11-én d. u. 5 órákor.

— Gróf Teleki Sándor a mai délutáni
vonattal utazott el városunkból. Nyolcz napig
időzött itt, s mint mindig, most is igen kelte-
mesen találta magát. Lapunkat egy igen szel-
lemes tárcza ezikkelt teltelte meg,
melyet szombaton fogunk közölni. A pompás
tárca egy debreczeni cigánybárról szól, mely
36 év előtt volt a Fehérlóban s melyet akkor
a híres Boka Károly rendezett. — Előre is fel-
hívjuk olvasóink figyelmét a kellemes olvas-
mányra.
— A ház tulajdonosokat figyelmeztetjük,
hogy a katonatartás megállítása iránt a város-
háza a jegyzői hivatalban Pünkösztig szóval
jelentkezhetnek, azontul csak írásbelileg.

— A helybeli evangélikus imaházban
jövő vasnapról kezdve az isteni tisztelet dél-
előtt 10 órákor kezdetik. A bőjti vasnapokon
a délutáni isteni tisztelet után, az ágostai val-
lások betelveli fognak magyarul tartani.
— A gőzmalom csegléd utcai raktár-
helyisége, és a külső gyárhelyiség telephón
által, a tüzeltő lakatnyáival összekötötték. —
— A színház körülb. Kresányiné ass-
zony "A kis szórakozott" darab elő-
adása után néhány vendéjétekra megy Szegedre,
Aradi Gerő színházgatóhoz. — E. Kovacs Gyula
vendéjétekai után haladéktalanul "A ker-
tesz leány" operette, mit már nagyban ta-
nultak és "Dráma a tenger fenekén".
s "A szamárbőr" látványosságok fognak
színpadunkon. Előköszületek folynak még "A
dus gazdag paraszt" látványosságra is,
melyet Kresányi egészen újonnan, magyarosítva
alkalmaz színpadra. — A Hófehérke
valószínűleg még egyszer szíre fog kerülni a
gyermekesereg nagy öröme. Ez iránt megke-
retés is ékezett a színházgatóhoz, ki a felső-

litásnak azivesen enged. Figyelmeztetjük azon-
ban, hogy az előadást jobb volna vasnap dél-
után 4 órákor megtartani. Ilyen időben a gyer-
mekesereg is több türelemmel nézők az előadást
és a béri közönség nem foszthaték meg egy
színházi estétől.

— Tiszti táncestély. A farsang be-
fejezéséül kedden a honvédtisztú kaszinóban a
katona zenekar közreműködésé mellett rendki-
vül jókedvű estély tartatott. Vasora után 10
óra tájban a társaság táncra kerekedett s éj-
féli 2 óráig járt. Tudósítók a jelen volt hölgyek
közül következőket jegyezte fel: Assmacher
Józsefné, gróf Bathlen Mikó Róza, Bernáth Etelka,
gróf Csáky Kalmánné, Csiffy Katalin, Districh
ezredesné, Göll Nandorné, Göll Anna, Gov-
rinné, Görbitz örnagyné, Hoch Jánosné és nő-
vére, Imre Ilona, Kraus alezredesné,
Dr. Kerényiné, Markovics Anna, Pally Ilonka,
Péchy kapitányné, Szlavyné, Scheuzel örnagyné,
Tóth Béláné, Weiser főhadnagyja és Groomau
nadbíró családja. A honvéd tisztek mint hall-
juk, közelebb ismét egy táncigalom rendezését
tervezik.

— Vadnay Vilma kisasszony szombati
fellépése figyelemre méltó a színházba járó kö-
zönséget. "Fatinioza" című szerpét fogja éne-
kelni és ez lesz a nagy tehetség kedvelt fiatal
énekesnő második nagy szerepe. Hétfőn ugyan-
csak ő a "Falu rossza" Fium Rózsijával bir-
kozik meg. Hiszik, hogy teljes sikert fogunk
constatálhatni.

— Nem mindennapi szerencsét esi-
nált Kiss János debreczeni lakos timár mester
(bányai utca 2481 sz. a.) ki a "Magyar
francia biztosítórészvénytárs-
sága" itteni vezérigazgatójának 1882
december 27-én saját életét halál-esetre 1000
frtig biztosította, az e társaságnál gyakorlatban
levő nyeresémi kisorsolási módozat szerint. —
E. é. január végén megtartatva a nyeresémi
kisorsolás, Kiss Jánost — ki csupán csak egyetlen
díjreszletet (10 frt 45 krt) fizetett be azon
szerencse érte, hogy nyeresémi-szelvénye ki-
száratott s ennek folytán ö mintegy 600 frtnyi kész-
pénz nyeresémit azonnal ki kap. 1000 forintot
elbiztosítása pedig minden további díjbeizetes
nélküli marad érvényben s halála után ezen ösz-
szeget örököséi — a nélkül, hogy bár kinek
díjbeizetéseket kellene teljesítenie — levonás
nélküli szintén megkapják. — Minden esetre jó
helyre tette Kiss János uram 10 frt. 45 krtját!

— Latabár Kalmán színtársulatunk e ki-
tűnő tagja, mint a fővárosi hírlapokból érte-
sülünk abba a kiváló szerencsés helyzetbe ju-
tot, hogy a nemzeti színházhoz Halmi Mihály
szerepében való fellépésére lett meghíva. Szí-
vünkkel kívánjuk, hogy a fiatal igyekvő művész
fellépését teljes siker kísérje.

— Táncestélyeket rendező privat család-
dok figyelmét felhívjuk egy Sajtó Sándor
névű városunkba érkezett világtalan kitűnő zong-
gora játszóra, ki a legújabb táncdarabokat
játssa, s bármely privat táncestélyen ösöd
díjért zongorázik. Lakása csegléd utcai kül-
város 2879 szám. alatt

— A b. újfalui vasúti pénztár kirablója
Olecsavszky Kálmán — kinek elfogatását csak
a véletlennek lehet köszönni — mint a "Nagy-
váradi" írja — mindent bevallott. Bevallotta a
Nagyváradon Halász Józsefnél, St. Imrén Me-
zey Józsefnél, a b. újfalui izr. imaházban, ado-
hivatalban elkövetett rablást, s a b. újfalui vas-
úti pénztárban a gyilkossági kísérlettel párosult
rablást, és ezeken kívül egész halmozást a gaz-
teteknek. Bizony jó fogást tett az a néhány
jámbor béres, ki e rablóval az országuton ösz-
szettűzött.

— Figyelmeztetés. A folyó hó 4 ikéről
közbejött akadályok miatt elmaradt felolvasás,
folyó hó 11-ikén vasnap délután 5 órákor
fog megtartatni Dr. Szántó Sámuel tanár ur
által az iparos ifjuság önképző egyesületének he-
lyiségében. A felolvasás tárgya lesz: "A költ-
es ön segélyző egyesületek." Kérünk
az érdeklődők ezen felolvasásra minél száma-
sabban megjeleni.

— Kiadó lakás kerestetik. Egy ké-
nyelmes négy öt lakó szobából álló ház maga-
nos udvarral s mulhatatlanul kerttel Pünkösdtől
fogva kibéreltetik. Értekezhetni szerkesztősé-
günkben. Olyan ház, melyben más lakók is
laksanak, nem jöhlet szóba.

— 147 éves ember. Egy Odessza mel-
letti faluban, Petrovskában 147 éves ember halt
meg a minap. Zsigyeló Jakabnak hívták. Hat-
rahagyott 115 éves fiát, 80 éves unokát, 40 éves
deduókat s számtalan ösnuókat. Megjegyzendő,
hogy az öreg bába perczéig teljesen egészséges
volt. Szeszcs italokat sohasem ivott, sem nem
dohányzott.

— Inyen esküvő. Hogy miképpen lehet
a törvénytelen házasságokat megszüntetni vagy
legalább ritkítani, erre nézve, ugy látszik, a
legpraktikusabb módot találta fel Illek Vincez
Ujpest község katolikus plébánosa, kinek plé-
bániájában, bizonyára a főváros nagy közlése-
ge folytán, tetemesen felszaporodott volt az
ilyen házasságok száma. A nevezett plébános
most tehát kihirdette a szöszékről, hogy ö
mindazokat, kik törvénytelen házasságban él-
nek, kész ingyen ö-szeeskütni s gyermekeiket
törvénytelen s imá! egy rövid hó alatt több
mint 30 pár jelentkezett nála esketés végett.

— Szénné égett gyermek. Szegedről ír-
ják: Højmersztő szerencsétlenség történt a
napokban a felsőtanyákon. B. J. szegedi bir-
tokos tanyáján tűz támadt. A béresház gyuladt
ki s az erős szélben csakhamar lángba borult
az egész épület. A tanyán lakók a körülfekvő
mellékhegyiségek megmentésén küzdöttek ki-
tartással s nem vette senki észre, midőn Tóth

Pál béres Pali névű négy éves kis fia, fél-
lében az udvarról az égő béresház istállójába
menekült. Nem vette észre senki, s a szegény
ártatlan gyermek bent az istállóban szénné
égett össze. A tűz eloltása után sirva-íva ke-
r-sték a szülők s később rá is akadtak fekete
szénné égett testrészeire, melyek elvárva fekü-
tek egymás mellett a jászol sarkában.

— A kínaiak és a magyarok —
Bécsben. Nemrég szólottunk arról a kínai
katonáról, a ki jelenleg egy huszárezredben
szolgál; hadseregünket tanulmányozza, s már
meglehetősen beszél is magyarul. E kínai a
legutóbbi bécsi udvari bálon szintén részt vett,
de nem huszár ruhában, — hanem nemzeti
öltönyében, görbe karddal, kurta farkocsal.
Midőn a király feléje közeledett, a kínai
a saját nemzetisége katonai szabály szerint
akart köszönni, s már már letérdelt, hogy
homlokával megérintse a padozatot, a mit
azonban a király megakadályozott, s barátsá-
gosan beszélgetett vele. — A bécsi kínai
követség tagjai e bálon nagy figyelemmel néz-
ték azon magyar urakat, kik magyar díszruhá-
ban vettek részt az estélyen. A követség titkára
azt mondta, hogy a magyarok és a kínaiak
rokoni a mongolok között csak nagyon kis
különbséget lát; s még a két nép öltözékében
is sok a hasonlóság. Igy a kínaiak ép olyan
apró tetejű kis kalapot hordanak, mint a
magyarok: a kik kakastölt (2) tesznek kalap-
jukhoz, a mongolok és a kínaiak pedig pavat-
ollat. Még az attilát is hordják a mongolok és a
kínaiak, s Li-Fong-Pao nagykövetség szintén
van egy ilyen gazdagon zsinórozott felsője. A
kínaiak és mongolok ma is "madja"-nak
nevezik a magyarokat, s krónikásaik ma is
beszélnek egy pusztai törzsről, mely nyugat
felé elvándorolt.

— Kövel agyonütött. Kipel György fiat-
lakatos mester Margittán ezeltt aliz három
hóval nősült meg. Azonban nevével ez idő óta
soha sem élt a legjobb egyetértésben, mert
az nem férjé, hanem leánykori imádóját sze-
rette, kihez szülei nem engedték, hogy hozzá
menjen. A férjnek tudomására jutott, hogy
főlesége nem őt, de előbbi széptevőjét szereti,
s e miatt volt a viszálykodás a házasság kö-
zött, mely hova tovább mind élesebbé tette a
szakadást. E hó 2-án a férj feleségét meg is
ütölte s ezt 3-án is folytatni akarta. A sze-
gény nő azonban kikerülni akarván a dühödt
férj durvaságait, anyjához akart futni, a mit
a férj észrevéve egy keze ügyébe akadt kö-
darabbal ugy nyakszirtén ütötte néjét, hogy
az rögtön szörnyet halt. A férj tette után azon-
nal jelentkezett a margittai kir. járásbírósgá
előtt.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti gabonatözsde jelentése.
— Budapest febr. 5. —

A mai gabona tözsden a buza-üzlet von-
tatott folyt le. Gyengébb kínálat mellett az
árak kevésbé emelkedtek, de a forgalom alig
rugott többre néhány ezer mázsnál.
Legmagasabb ár volt 77 k. tiszavidéki
buzáról 10.63 frt, legkisebb ár pedig 76 k. oláh
buzáról 8.77 1/2 frt.

Hivatalosau jegyeztetett.
Szokványbuza tavaszra 9.48—9.50
Szokványbuza őszre 10.—10.05
Bánsági tengeri május—juniusra 6.16
—6.18.
Szokványzab tavaszra 6.48—6.50.
Káposztarepce auguszt. — szeptemberre
14 1/2—14 3/4.

Legujabb.

A "Debreczeni Ellenőr" eredeti táviratai.

Budapest, febr. 8. d. u. 2 óra. A
pénzüntézeteknél elhelyezett tökké jöve-
delmének megadóztatása tárgyában hoz-
zott törvény szentesített. A képviselő-
házban a vadászattörvény tárgyalása fo-
lyik. Madarász elveti, és benyújt egy
határozati javaslatot, hogy a kormány
új tjavaslat benyújtására utasítsák.

London, febr. 8. d. u. 2 óra. A du-
na értekezlet délután összeült.

Páris febr. 8. Erk. d. u. 2 óra. Az
igaz ügygyér és hadügyér tegnap a sen-
atus bizottsága előtt védelmezték a trón-
követelőkre vonatkozó tjavaslatot vissza-
utasító jelentés körvonalait. Parlamenti
körökben a tjavaslat visszautasítását bi-
zonyosnak tartják. Ez esetben a kabinet
lemondana és Ferry az új kabinetalakít-
ással megbiztatnék.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
VI Bérlet. 14 szám.
Péntek, febr. 9 én.

Stomffay család.
színmű 3 felv. Csikytől

Szombaton "Fatinioza" operette, a czimzse
rephen Vadnayval
Félelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Berker-féle világhírű műszínház

Nagyszerű és meglepő szellemi alkalmak és kísérletek.
mindent felmúllo művészeti mutatványokkal.

Első és egyedüli előadás.

Az első és egyedüli előadás

PAMHON LA BLANCHE

fellépte.

Ma esütörtök febr. 8. 1883.

A "BIKA" szálloda dísztermében

nagy dísz-előadás.

3. szakaszban.

I. SZAKASZ.

Eszményi kísérletek

mester Butaner, Mellini Herman tanár növen-
déke által.

Egészén új műsorozattal.

II. SZAKASZ.

Pamhon la Blanche Scapilli megjelenése 5. kép.

III. SZAKASZ.

vagy

A VIRÁG TÜNDEK.

Nagy kiállítású némajáték, a valódi vilá-
ghírű szellemek és kísérletek megjelenése
4 képben.

Közelebbit a nagy falragaszok. Jegyek előre-
válthatók M-nedelovics dohány-töszdjében.

Eladó nád.

Bihar megyében Konyár község hatá-
rában (az ugynevezett konyári pusztán)
mintegy

50000 kéve nád

eladó 100 kévénként 5 fittól 8 frtig.

Értekezhetni szerkesztőségünkben.

HOFF JÁNOS-féle malata-kivonat egészségügyi sör
Ezeren, kik teljesen lemondottak már
az életől, e gyógyhatású italnak köszö-
nik életüket és örömeiket annak.
Értégy- és emésztési hiány, hámo-hoid-
és lelegzési betegségek, köhögés, mell-
bajok, testi gyengeség, vérszegénység
csodálatosan gyógyíttatnak a Hoff Ján-
os-féle malatagyártmányok változatos
használatára által.

Viszátért életremény.

(Egy felgyógyult saját szavaival.)

Nyilvános köszönet.

HOFF JÁNOS urak a legtöbb euró-
pai fejedelem cs. kir. udvari szállítói,
cs. kir. bizottsági tanácsosnak, ar arany-
koronás érdemkereszt tulajdonosának,
megas porosz és német rendek lovag-
jának Bécsben, Grabenhof, Bräuner-
strasse 2. gyári raktár: Stadt, Graben,
Bräunerstrasse 8.

Egyetlen leányom, ki már öt év óta
heves köhögésben és mellbajban szenved,
a legalapabb félelmet okozta,
hogy a legirtózatóbb eset áll be; ek-
kor lettem figyelmeztetve az ön hírlapi
hirdetésére s ennek folytán kísérletül
hoztam az ön jeles malatásöréből egy
kísérletü küldeményt. Ez időtől fogva,
azaz januártól július elejéig használja
leányom a malata sört és a koncentrat
malata-kivonatot s oly jelentékenyen ja-
vult, hogy felgyógyultnak mondhatjuk,
mi mindannyian gyermekünk élete meg-
mentőjének tekintjük s örök hálára
érezük magukat kötelezve.

Szükségdjék 25 üveg malata-kivonati egész-
ségi sör, 3 zacskó malatásörökakat és 2
kiló legfinomabb minőségű malatásörökakat
küldeni. Neumarkt, 1882. augusztus 21. Tisz-
tellettel Ichy H. földbírtokosné Neuma ktban.
Stájerországban.

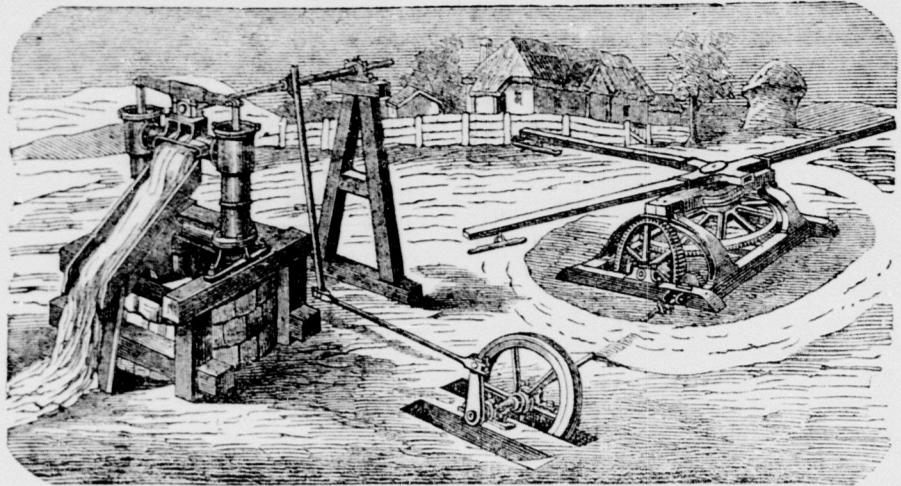
Hivatalos gyógyjelentés.

Dr. Seppel. főorvosorvos: A Hoff János-féle
malata-kivonati egészségügyi sör jeles és merséki
erősítő-ital nehézet betegségekkel és 2
kiló legfinomabb minőségű malatásörökakat
küldeni. Neumarkt, 1882. augusztus 21. Tisz-
tellettel Ichy H. földbírtokosné Neuma ktban.
Stájerországban.

Az első magyar gép- és tüzelőszerszám-gyár. harang és érezőntöde.

W A L S E R F E R E N C Z

BUDAPEST. ROTTENBILLER-UTCZA 66.

ajánlja gyárának korunk igényeinek megfelelően berendezett vízműi osztályát az ármentesítő társulatok, a megyei és magán mérnök urak gőzmalom- és gyártulajdonosok, a megyei és városi közhatalóságok

és a gazda közönség becses figyelmébe.

A szivattyú-gyár készít

ármentesítő, körfuró, bányaszivattyukat

házi és gazdasági kutakat, vállalkozik

GYAPJUMOSODÁK, VIZVEZETÉKEK, GŐZ- és ZUHANY-FÜRDŐK

berendezésére és minden

V I Z M Ű M U N K Á L A T O K R A .

A gyár készítményeiért teljes jótállást vállal.

Kívánatra költségvetések és képes árlapok díjmentesen beszállítanak rendelkezésre.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

szerkesztősége és kiadóhivatala

tisztelt ELŐFIZETŐIVEL, a HIRDETŐ CZÉGEKKEL s általában a nagy közönséggel tudatja, hogy lakó helyiségét megváltoztatván, az

Piacz-utcza SIMONFFY-ház

a volt HOROGH féle vendéglő helyiségében

(a városházával szemben) található.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“ NYOMDÁJA

a VECSEY-házból szintén ide költözött át. Addig is, míg a teljesen UJ és GAZDAG FELSZERELÉS megérkezik, itt mindenféle nyomtatványok megrendelhetők.

Bejárat a szerkesztőségbe és nyomdába piacz-utczán és a hal-zugban van.

Szerkesztőség

és

kiadó hivatal
Piacz. Simonffy-ház a városházával szemben

Ide intézendők a lapunk felé mindenféle közlemény, valamint előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és hirdetésmények. Érdemes levelek csak ismételt kezektől fogadhatók el.

X. évfolyam

Emléke

A „Debreczen“ t. lap

(T.) Legyen zeti törekvés, de gasló nagy ember csinyes és kezdetl nagy embereknek a tulajdonságuk: nek járni a mások vallásba kapnak; ha politikában den vallást, minde nagy emberek hoz fordítva. És az a addig marad meg a míg, hogy váltó nagy ember nem

Ma már a szögek hagyják a val maguknak talajt, a legyen az a talaj, irodalomnak talaja, tudomány avagy legyen az politika szakosztálya, a nagy bizonyítéka, m akar a politikán de egyéni felfogás lesz Eppen azért, n hogy az elveknél bad. Hiszen ezen a maga az idő, mely got nem tür meg, é guk a nagy ember minden elven, amel változtatnak.

És hogy tovább a Kossuth Lajos és 49, és itt van a tal felállított 1867. igen sokban, egészen tett mint elődei, D irányt követett mint és akik Kossuth ták, akik Deák P ták, elfelejtették, nagyságok valának, bátorságot adott arra sokba merjenek men gukat földhöz bilinc

A „Debreczeni El

A cigigá

— Debreczen

A „Debreczeni Ellet
Teleki S

Harminczhat esztendő embereket, — a tarsang töltöttem, vigan s nagy dáródóva, korbélykedve soha, kvaterkázni szerettem szegséget utáltam; ködös berugva ritkán, a sárga banda szólott, a szép szögett, a pipa füstölt, el volt óraig egymenten; pár órá tam utánna mint a piny.

Hires Aranyiné asszony rom városban volt től kivilágos kiviradig baktek fekvéskor mentünk toronyan nem sipolta az órajak, csókák a házak tetej tak a nagyerdőn, s miköz betevők, szépen sütöt a v künn.

Aranyinéhoz a nagy volt, kit csak Pöcsi Lacz közelített meg; olyan sok közt — országszerte, gorakirály a világ közt; kimagosult ugy min a sima pusztá lapályon, domb, a hangyabóy hegyével végig húzott azon rezgett a hur, ugy pengett rüre húzta, vigadruak, s h